

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori sefrancate se refuză. — Articlii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oră 30 fil.
pentru a doua- și a treia oră câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

Nou abonament

incepând din 1 Ianuarie v. 1918 cu
prețurile următoare:

pe un an 24 coroane,
pe șase luni 12 coroane,
pe trei luni 6 coroane.

Rugăm pe stimateii noștri abonați,
să binevoiască a-și renoi din vreme
abonamentul, stărâind pentru lățirea
foaiei și în cercuirea cunoștințelor lor.

Abonamentele se fac prin mandat
postal. Numele abonatului, locuința,
precum și posta ultimă, să se scrie
corect și legibil, ca la imnarea foaiei
să nu se poată face greșeli la postă.
Abonamentele se trimit *Administrației
foaiei «Telegrafului Român» în
Sibiu* (Nagysegben), strada Măcelarilor 45.

Administrația.

Anul 1918

Intrăm în anul nou cu nađeji
mai mari de pace, decât în anii pre-
mergători.

*Nădejiile ne-au înșelat în 1910,
și ne-au înșelat în 1917.*

Gândul nu ni s'a împlinit. În
morminte s'au prăbușit iubii noștri.
S'au dat pierzării lucruri, ce nu vor
mai fi înlocuite nici odată. Au ieșit
la suprafață patimi urâte. Lacomii de
bani s'au îndopat și se îndoapă cu
averi, dobândite în câteva clipe, și rău-
tațea sufletului și-a serbat nu odată
desfrânarea.

E oarecum firesc ca, în asemenea
împrejurări, moartea să-și mai ceară
jertfe nouă: pe uscat și pe ape, sub
ape și în văzduh.

FOIȘOARA

Insemnările unui învățător.

— Bisericiuța noastră. —

Mă bucur, iubite prietene, că nu îți
a-mi împărții și mie căte ceva din
lumina mare, din cele țări străine, pe unde-ți
calcă piciorul.

Spu, că multe necazuri, care înto-
vărășesc viața de soldat, le uși așa de
ușor, cercetând în timpul liber: bibliote-
cele, muzeele, *bisericiile pompoase* și alte
instituții culturale, care la noi sânt cu-
nosute numai după nume, dar care în ora-
sul acela, plin de lumină, le înălțase la
fiecure pas, nefind o stădă măr, în care
să nu fie ceva vrednic de luat în seamă.

Pentru biserici vechi, împodobite cu
penelul celor mai aleși artiști ai lumii și în-
cârcate cu scumpețuri, din direcția unui
popor bogat, ai cuvinte pline de admirație,
dar care înțeleg, că și în hainele soldă-
țești tu ai rămas tot cel vechi.

Dar, din rândurile tale, par că se stre-
coară o ușoară descurajare pentru rostu-
rile noastre. Uși așa de ușor, că noi sun-
tem la început, suntem popor tânăr, care
am suferit mult, și că tot ce ne-am agoni-

Dar răboiul n'are să sugrume
pacea. Increderea nu ne părăsește, că
lucrurile se vor întoarce spre bine,
încă în anul 1918.

Mulți oameni au salutată noul an
cu masă veselă, cu cântece, cu bău-
turi, aproape ca în vremile bune de
odinioară, când nu visam ce poate să
devină răboiul modern.

Dar, de sigur, a fost cu mult mai
bogat numărul acelor, cari cu durere
în inimă și cu lacrimi în ochi și-au
îndreptat gândirea la cele suferite în
anul expirat 1917.

Pacea se apropie, dar cu multă
greațea.

Popoarele, deși sătule de răboi,
voiesc să încheie o învoială, care să
nu fie spulberată în curând prin sire-
tenii și uneltri. Fiecare nație așteaptă,
ca lăodarea armelor din mână să se
potrivească, cel puțin în parte, cu jert-
fele peste măsură de mari ce le-a
adus.

Stăpânirii caută să se dumeresc
asupra stăruințelor democratice, că
pacea statornică nu se clădește,
decât pe dreptul de liberă dezvoltare
culturală și economică, asigurată pe
seama tuturor neamurilor ce alcătuiesc
și susțin o țară.

În acest punct va trebui să vor-
bească de sine înțeles, mai mult fap-
tele, decât vorbele și făgăduințele.

Cu raport la noi, la românii din
staful ungur, anii crunți ai răboiului
au dovedit din nou, că agitații or-
terni, — sau dacă poțiți și interni, —
n'au izbutit nici de cum să slăbească
patriotismul și dinasticismul masselor.
Poporul nostru s'a luptat, împreună
cu ceilalți nemaghieri din Ungaria,

alături și în plină armonie cu sol-
dații cei mai neași unguri, împotriva
dușmanilor comuni, pe orce front.

Când românii din acest stat spun,
că nu sunt mulțumiți cu soartea lor
și că nu se simt bine la ei acasă,
aceasta nu se poate tălmăci așa, că
voiesc să ajungă sub domnia și stă-
pânirea unui stat străin. Cine tălmă-
cește lucrul în acest chip, acela căută
pricină de-a ne asupri.

Declarațiile noastre leale, rostite
la prilejuri, trebuie să tragă mult
în câmpână, decât agitării și decla-
mațiile aventurierilor politici plătiți și
fugți. Am spus și o spunem; în per-
fectă bună credință, că n'avem tre-
buință de asemenea «libertari».

Bărbații dela cărma țării noastre
vor fi știind, că *greșeliile năzozilor de
multe ori dau de rușine iscusința in-
teleților*. De acea se face un rău
serviciu țării, de câte ori se îngre-
nează situația luptașilor bisericii din
mitropolia noastră, prin măsuri ne-
drepte, ca bunăoară necosocirea de
care suntem împărțâși în cel mai
nou proiect de lege despre executarea
articulului de lege 20 din anul 1848.
Se face de asemenea rău serviciu țării,
când o *amnesie*, aplicată în jumătate
monarhiei, este împedecată în cea-
laltă jumătate de monarhie, unde că-
nici sate de credincioși de-ai noștri,
nici de sărbătorile de acum nu s'au
putut bucura de iertarea obștească,
acordată cu largă inimă de generosul
suveran, care-și înțelege înalta che-
mere, și care știe, că iubirea nu se
dobăndește cu forța și cu porunca,
ci cu *bună înțelegere, cumpătate și
înțelepciune*.

Nu admitem, pe lângă toate amă-
răciunile ce ni se face, că însușirile
aceste distine ar putea să lipsească

dela fiii conducători ai unui popor
cu reputație europeană de *cavaleresc*,
va să zică ai unui neam de oameni
nu numai *drepti*, ci și cu sentimen-
tele cele mai nobile și alese.

Vremea ce vine să nu ne dea
oare dreptate nici în acest punct?

Se să ne aducă anul 1918?

Să ne aducă pacea dreptă. Să
ne aducă pănea bună de demult. Și
s'aducă mulțumirea sufletescă pentru
tot omul după vrednicia lui.

Anul nou în Sibiu

Sărbătoarea «Anului nou» s'a
prăznuit în centrul mitropoliei cu so-
lemnitatea cuvenită. Sfânta Liturghie
a săvârșit-o *Exceleța Sa, Mitropolitul
Vasile*, cu asistența I. P. C. Sale ar-
himandritului *Dr. Eusebiu R. Roșca*,
a asessorilor consistoriali *Matieu Vo-
ileanu, Lazar Triteanu, Dr. Vasile
Bologa*, a protopresbiterului *Dr. Ioan
Stroia* și a diaconilor *Dr. Octavian
Costea* și *Dr. Gheorghe Comsa*.

În cursul sfintei liturghii, I. P. S.
Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Va-
sile* prin punerea mânilor a împăr-
țâșit diaconului *Ioan Truția* darul preo-
ției, iar candidatul de paroh *Ioan
Conțiu* darul diaconiei.

Răspunsurile liturgice le-a cântat
corul seminarial.

Urmând frumosului obiceiui, mem-
brii consistorului, ai seminarului «An-
dreean» și mulți intelectuali s'au pre-
zentat sub conducerea I. P. C. Sale,
părintelui arhimandrit *Dr. Eusebiu R.
Roșca* la reședința mitropolitană în
fața Exceleței Sale pentru a-l felicita

și, toate fărâmurile noastre de cultură sunt
încheate din propria noastră suferință,
precum paianjenul își țese pânza din
propria lui substanță. Până acum am fost
muciniți suferinței și ai răbdării, dar de
acum înainte așteptăm și noi, cu nađeji,
steaua mântuirii noastre, steaua viitorului.

Toate fărâmurile ce alcătuiesc so-
fletul nostru, cultura noastră, își au pove-
sta lor nescrișă.

Vezi tu, *crucile simple* dela răspân-
țiile ulișelor, crucile ce împodobesc hota-
rul: *sunt ramașele celui mai primitiv loc
de închinare*. Căci a fost odată o vreme,
când satele cari împănășesc văile și delu-
rile Ardealului nostalgic, nu erau înche-
gate ca astăzi, ci fiecare familie cu rostul
ei, așezată ici și colo, la poala muntelui,
sau în vre-un ochi de poiană, înconjurat
de codrul, care todeauna a fost frate cu
românul. Deși resfiră, credința lor, care
astăzi nous ne lipsește, îi făcea una. La
revărsatul soarelui și la apus răsună du-
losul sunet al tuluiului peste toată pădu-
rea, chemându-i la rugăciune.

La auzul lui, fiecare, părăsindu-și in-
curul, îngunchea și rămânea în extaz,
până ce tuluiul vesteă, că preutul a gă-
tat slujba înaintea crucii simple, bătute de
vreme.

Așa a fost multă vreme, până ce ca-
sele s'au înșirat una lângă alta, ca ouale
în cuibul de găină. Când sătutul nostru
număra 30 de familii, s'au ridicat într-o
bună zi, cu mic cu mare, și a doborât,
ca «Goroni», fiecare om câte un copac
secular.

Toți lucrau cu zor, iar meșterii înflo-
reau cu dalta, în lemnul tare, gândurile
lor cinstite. Munca lor simplă, dar binecu-
vântată, fiindcă ivora din adăncul inimilor
bune, se poate vedea și astăzi.

Acest mic locaș de liniște și rugăciune,
cu toată simplitatea lui, pentru mine este
un juvaer, căci el e semnul biruinții no-
stre, el ne leagă de trecut și este totodată
cea dintâi lăcare a artei naționale. Pe că-
rătura ce duce la bisericiuța aceasta, se-
zată cu grijă la loc înalt și curat, departe
de patimile omenești, s'au înșirat, în toată
bună vreme, lungi generații de credin-
ciorii, că să asculte din gura preotului, îm-
bărbânt la înaltul Domnului, slujba mă-
nuitoare.

În zilele de sărbătoare, în zilele mari,
privitorii și toată pajștea din fața biseri-
ciuții era plină de norod, pe care bisericiu-
ța nu-i încăpea.

Slujba românească, plină de misti-

cism, îi făcea un suflet, învăndându-și să tră-
iască cu toții în cinste și iubire frățască.

Bisericiuța aceasta veacuri de-arân-
dul a stat de veghe, păstrând comora su-
fletului nostru, contra tuturor volnicilor.
Ea este cetatea noastră, în care cu toate me-
șterșugurile străinilor, n'au putut pătrunde
nimeri. Ostași acești cetăți, — care n'au
înfărtări văzute, — în mână cărora se află
taina apărării noastre, sânt slujitorii altaru-
lui. Acestor smeriți mucenici ai credinței
cari, cu toată sărăcia lor proverbială, nu
s'au lăsat amăgiți, ci s'au luptat și au apărut
cu țarie dărăz sanctuarul neamului, dator
suntem să le ridicăm în suflet altarul re-
cunoștinței.

Ca bisericiuța noastră mai zint me-
lincă; dar numărul lor scade, pe zi ce merge,
luându-le locul bisericele mari, frumoase,
ridicate cu *bani* mulți șer, fala satului.

Cu ele se pierd scumpe monumente
istorice și se îngroapă obiceiuri bune, —
și e pagubă; căci căte vreme vor fi *suflete
credincioase*, atâtă timp vom păstra comorile
sufletului nostru, pe cari trebuie să le
prețuim mai mult decât, «ar e în lume,
cât poartă curbuebul».

Const. Iencică.

de ziua numelui și de anul nou. Părintele arhimandrit în cuvinte potrivite împurtașind grele, între care ne aflăm, asigurând pe Excelența Sa de devotamentul fiilor săi sufletești, îi dorește din adâncul sufletului tărie trupescă și sufletească pentru a putea lucra din toate puterile pentru înaintarea și întărirea bisericii și neamului astăzi amenințat de atâtea primejdii.

După vtile aclamări de «*să trăiască!*» ale celor prezenți Excelența Sa răspunde vădit pătruns zăcănd, că doririle de bine în vremuri grele, în vremuri de primejdie ne mângâie și ne întresc inima. Avem datorie sfântă ca dragostea față de biserică și față de așezămintele ei să ni-o dovedim prin fapte grăitoare de sine. Și mai ales astăzi, când asupra neamului și bisericii se adună, mânați de un duh potrivnic, norii inoediilor față cu credința și dragostea noastră nepilduită de patrie și tron, credință și dragoste dovedite prin nenmărate jertfe de tot felul. Datoria noastră a tuturor e să ne unim munca și voința pentru a împărșina noii aceștia cu apăsare de plumb, stărâind cu toată energia să asigurăm un viitor mai fericit, mai bun, mai luminos pe seama neamului, a bisericii și a așezămintelor ei de cultură. Atunci și fericirea noastră individuală e asigurată! Vorbele Excelenței Sale au fost primite cu vtil aclamări.

Fiind cu considerare la dureroasa împrejurare, că I. P. C. Sa, arhimandrit-vicar arhiepiscopesc **Dr. Iarion Pușcariu** e morbos, membrii consistoriului și seminarului «*Andreian*» au în acestă nu s'au prezentat la locuința dânsului, pentru a nu-i agrava starea de suferință.

După această membrii așezămintelor noastre bisericești și culturale s'au transpus la locuința I. P. C. Sale, arhimandritului **Dr. Eusebiu R. Roșca**, director seminarului, unde asesorul consistorial Mateiu Voileanu tâlmăcește urările de bine ale celor prezenți. Părintele arhimandrit mulțumește făgăduind că va munci, ca și până acum, pentru *înălțarea și binele bisericii și al neamului*.

Agricultorii și reforma electorală

Equalitate. — Muncitorul fabricilor și sătenii. Femeile. — Nesocotire.

Organul oficial al federației agricultorilor ungari constată, că proiectul legii dreptului electoral, înaintat camerei ungare, nu se întemeiază pe principiul egalității; deoarece proiectul acesta consideră *agricultura* ca ocupațiune de a doua mână.

Lucrătorul din fabrică are drept de vot și fără să plătească dare; agricultorul însă poate să voteze, numai dacă plătește dare directă de cel puțin 10 coroane.

Felul cum se face votarea nedreptățește poporata plugărească; căci numai orășeni se vor bucura de favoarea votării secrete, iar locuitorii satelor nu. Satele au să fie lăsate și mai departe sub înfrurirea și presiunea oficială sau de altă natură. Cetățenii orașelor și muncitorii fabricilor pot să voteze în orașul unde locuiesc, iar masele de săteni vor fi necesitate să meargă în alte comune pentru a-și exercita același drept constituțional. În urma acestei deosebiri se poate întâmpla, ca o parte dintre agricultori să nu-și de voteze; în vreme ce alegătorii orășeni, radicali și internaționali, pot să voteze cu toții, căci nu trebuie să călătorească în comune, ci își dau votul comode în orașul lor.

Acordarea dreptului electoral pe seama *femeilor* se face iarăși pe socoteala poporului sățean și a plugărimii. Admițem bucuria la urmă mama de familie, care a dăruit statului șase sau șapte copii; ne învoim cu plăcere să se deo drept de vot mamei, care

se îngrijește de creșterea copiilor unui erou căzut în război; dar ni se pare cu neputință, ca vreă câteva femei orășene, care se îndelincesc cu activitatea de membre în anumite reactivități, să aibă dreptul de vot; iar mame venerabile și femei casnice, care contribuă cu munca lor la câștigarea pâinii zilnice, să fie nesocotite și date la o parte, când este vorba de drept electoral pe seama femeilor.

Ucraina și Finlanda

Republice nouă în Europa. — Teritoriile ce le aparțin. — Autonomie națională. — Renaștere.

Republica Ucraina a fost proclamată, prin profesorul Hrușevski, în 20 Noembrie 1917, într'una din ședințele consiliului așa numit: *rada năci*.

Aparțin la noua republică guvernamentală următoarele din Rusia: Kiev, Podolia, Volhnia, Cernigov, Poltava, Corilov, Iecaterinoslav, Cherson și Tauria, cu excepția Crimeii. Granițele sale definitive se vor stabili mai târziu «*pe temeiul voinței popoarelor organizate*».

Pe teritoriul republicii Ucraina încează orice proprietate de pământ particulară, mănăstirească, bisericăscă sau de curte, afară de pământurile care sânt lucru de proprietari lor. De aici încolo erou pământ este al poporului muncitor, fără nici o despăgubire a proprietarilor de pământ acum.

Deodată cu proclamarea republicii s'au introdus lucrul de *opt ore* pe zi pentru muncitorii și controlul de stat asupra recoltei, pe lângă colaborarea muncitorilor.

Pe seama naționalităților din Ucraina, (rușii mari, polonii, evreii) se prevede autonomie națională.

Organizația definitivă se va face în adunarea constituantă, pentru care se încep alegerile acum în 9 Ianuarie 1918. În acest scop Ucraina s'au împărșit în zece circuli electorali, iar în 1915 deputați. Constituanta se va alcătui din 300 de membri și se va întruni pe la sfârșitul lui Ianuarie.

Puterea executivă și legislativă în Ucraina o exercită decamdata *rada ucraîna și secretariatul suprem ucraînean*.

Finlanda, ca republică, este recunoscută din partea guvernului rusec.

Stat finlandez, organizat și neatârnat, până acum n'a existat în istorie. Cinci veacuri și jumătate Finlanda fusese provincie suedeză, când în 1809 a fost cucerită de țara Alexandru I.

Sub domnia rusească Finlanda s'au bucurat de-o largă autonomie. De Rusia era legată mai mult prin uniune personală. În timpul din urmă trebuia să deo și o armată de șase mii de oameni, cari însă nu puteau fi duși afară de hotarele Finlandei. Țara își avea teritoriul vamal deosebit.

Sub stăpânirea aceasta, de câteva decenii, a urmat o renăștere limbii finlandeze și deșteptarea conștiinței naționale a poporului din Finlanda. Când Rusia ocupase țara aceasta, limba oficială, limba clasei culte și a literaturii, era limba suedeză. Cătră mijlocul veacului trecut s'au pornit poporala finlandeză medievală. Scrierilor veștii finlandezi din veacul XIX, Franzen și Lüneberg, scriau încă tot în limba suedeză. Renășterea națională în istoria literaturii finlandeze se socotește dela anul 1809, adică dela anul cuceririi rusești. În 1885 s'au ridicat la rangul de limbă oficială limba finlandeză pe lângă cea suedeză. Dezvoltarea literară a fost mult sprijinită de libertatea presei.

Astfel Finlanda, în cursul de șapte sau opt decenii, s'au desvoltat în liniște atât pe teren economic, cât și cultural, sub scutul imperiului rusești.

Currentul panslav însă a pus sfârșit acestor stări înfiorătoare. Aderenții ideii panslave au hotărât, ca naționalitățile din Rusia să fie ruseficate cu sila.

Țarul Nicolae II, a despoiat parlamentul finlandez de drepturile unui cor legislativ. Duma rusească, înainte cu șapte ani, stabilise prin lege afacerile comune ale Finlandei și ale Rusiei, în așa fel că provincia finlandeză nu se contopise cu imperiul rusec. Parlamentul și-l păstrase, dar aproape fără nici un drept.

În sfârșit adunarea deputaților finlandezi, cu provocarea la principiile desăvurate de revoluția rusească, a proclamat independența deplină a Finlandei în formă de republică.

Deocă Consiliul comisarilor poporului rusec a recunoscut noua republică, se crede că celelalte state nu vor întârzia mult să recunoască și ele independența Finlandei.

Situația politică.

Actualul guvern venise la vremea sa cu promisiunea în șopt, că va înfalțui votul universal și secret. După 6 luni de viață a prezentat un proiect de lege, care nu-l înfalțuiește, nici secret și nici chemat să instăpânească democrația.

Prezentarea noului proiect de vot celuil de ministrul blocului V. Vazonyi a avut o înfalțuire ridică asupra partidelor dela putere. A scos asupra la suprafață probleme vechi și noi: înfalțuirea *votului arăst* și *băncii naționale maghiare* precum și înfalțuirea unui nou partid de guvernare cu program socialist.

Nouăle probleme au însă atribuiță să urzească cearta între partide și să deștepe îngrijorări în cercurile conducătoare din *Viena* față de strădănițele actualului guvern. Și cercurile vieneze fac în urmare mari sforțări pentru a încurca itele și a sapa și surpa guvernul neoconsalțit.

Zărele din capitală și din Austria vorbesc de o apropiată criză de cabinet.

Întrunirea din nou a camerei e fixată pe 16 Ianuarie. În ședința aceeașce, care va avea înălțuire și la comisiile speciale, care va avea chemarea să studieze proiectul lui Vazonyi despre reforma electorală.

Cronica bisericească.

Conventul bisericii protestante din Ungaria a decis cu referire la proiectul ministrului Apponyi despre punerea în lucrare a articolului de lege XX din 1848 să ceară dela corpurile legiuitoare și dela guvernul țării că

a) înfalțuirea autonomiei bisericii catolice și asigurarea ajutoarelor materiale pe seama bisericilor amintite în proiecte să se facă prin o singură lege;

b) fondul de 200 milioane destinat bisericii protestante să se compună jumătate din bani, hărăzi de valoare și jumătate din realități;

c) dotațiunea preoților să se sistemeze din nou;

d) fiindcă biserica catolică va primi în cadrele autonomiei și administrarea fondului religios de stat, biserica protestantă să primească asemenea în administrare *proorie toate ajutoarele primite din visteria statului*;

e) să se acorde subvenții de stat ca *întregire la salariile învățătoresții și profesorești, fără ca împrejurarea aceasta să formeze temeiul de drept ca guvernul să-și îngereze cu privire la însușirea și numirea profesorilor și învățătoresții*;

f) tuturor comunităților bisericești cari din lipsa mijloacelor materiale au fost nevoite să preție școala statului, să li se deo din nou posibilitatea de-a-și recăștiga școala;

g) respectând principiul egalității statul să înfalțuire și susțină o *facultate de teologie protestantă*.

h) să se sistemeze o secție în ministeriul cultelor și instrucției publice pentru rezolvirea chestiunilor aparținătoare bisericii protestante.

Pastoralele arhierilor noștri

Potrivit vechinului și bunului obicei arhieriei noștri s'au pogorât și în anul acesta, din prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului, cu temeiul sfaturilor și povețelor în mijlocul credincioșilor lor.

Pastoralele acestea sânt tot atâtea mărturisiri ale vremilor cari le străbatem. Ele nu cuprind în sine numai îndemnul de învățătură, de întărire sufletească și teme de mângâiere și de nădejdi nouă, ci sintetizează tot-odată și credințele, doririle și așteptările sufletelor noastre.

Din aceste motive de îndemnul ținem să reproducem părțile alese din pastoralele P. S. Lor I. *Papp dela Arad* și *Dr. Miron E. Crislea dela Caransebeș*.

I.

Din pastorala de Crăciun a P. S. Sale părintelui Episcop dela Arad *Ioan I. Papp*:

Sunt că adevărat grele și adănc simțite urmările acestor război, dar și mai grea e mai simțită este acum neliniștea și îngrijirea de viitorul nostru apropiat și îndepărtat, prin pânzele căruia încă n'au putut străbate mîntea omenească, și ar fi și ză-

dărnici ori ce încercare de acest soi, pentrică, precum ne spune sfânta scriptură, «*nu este dat omului să știe ani și timpurile, cări Tatăl le-a pus întru a sa putere*».)

Deși astfel nu putem străbate prin pânza viitorului, și așa nici nu putem prevedea sfârșitul și urmările sfârșitului acestor războii înfricoșat, dar după ce am văzut și ne am convins, că pe lângă alte jertfe de tot soiul, am și deosebit jertfe de tot soiul, înțele și și clopotele dela biserică, ceace prevede îndelungarea războiului, neliniștea și îngrijirea noastră își are temeiul în faptul cunoscut, că adică: cu cât se îndelungă acest război mai mult, cu atât reclamează pe lipseș de dragoste față de tot soiul. Cu cât se îndelungă mai mult acest război, cu cât mai mulți mulți nevoiași se lipseș de căldura brațelor tătilui lor, cutată mai multe case se lipseș de statul și conducerea bărbajilor ca și capi de familie, cu atât mai multe surori și frați mai multe se lipseș de dragostea fraților lor mai nari, și cu atât mai mulți moșnegi — cu ptele arginții și cu umerii îngorboși de povara anilor — se lipseș de sprijinul și ajutorul fiilor lor...

Ori cât de lungă ar fi această ispită, și nu pierdem nădejdea noastră, ci să ne înfalțim tot mai tare credința în cuvintele scrierilor sfânti și în cuvintele Credincioșe ale Dumnezeu, carele nu va lăsa să își ispită mai mult, decât ce puteți, ci împreună cu ispită se va face și sfârșitul, ca o puteți voi suferi.)

Și nu pierdem nădejdea întru îndreptarea lucrurilor spre bine, și astfel să nu cădem în descurajare și să ne pentrim tot mai tare credința în Dumnezeu, pentrică sfânta noastră biserică așa ne înfalțue: «*De veți avea credința ca grântul de muștar, veți zice muntelui acestui, (a amarăciunii noastre de acum) trece de aici, și va trece*».)

Să nu pierdem deci nădejdea de bine, ci să ne întărim tot mai tare credința în Dumnezeu, că «*ia Domnul este mîntuitor și mîntuie la ei și precum a mîntuie pe Ișrah și pe toți lii de pe pîrre, ne va mîntuie și pe noi de amarăciunea și durerea, de neliniștea și îngrijirea, de care suntem cuprînși*».

«*Să ne apropiem dar cu nădejdea la scaunul darului lui Dumnezeu, ca să luăm mîntuie și să aflăm dar spre ajutor, la vreme de lipsă*».)

Și acum, cu ce ală ne-am putea mângâia mai bine în durerile noastre de tot soiul, decât să ne punem în vedere adevărul scrierilor, că «*în foc se lămurăște aurul, iar oamenii în cuptorul năcăzuim*».) în care cuptor s'au lămurit acum și neamul nostru, dovăduindu-se și acum, de ceace a fost în tot trecutul său: popor pururea credincios, înfalțuit în credința și în iubirea patrii ungare, și că atare nu numai că a suportat focul năcăzului, ci prin credință neclătită și prin eroismul neîntrecut al fiilor săi, și-a câștigat un nume, care este prete tot numele.

Fiii neamului nostru au dat astfel de probe de putare și viață, încă coresuende pe deplin înfalțuirii din cauza soborniciei noastre, și în țara care așa sună: «*Viața voastră să fie bună între oameni, ca cea ce va cleveșter pe voi, ca și pe niște factori de leze, văzând lucrurile voastre bune, să mărească pe Dumnezeu în zăua cercetării*».)

II.

Din pastorala de Crăciun a P. S. Sale părintelui Episcop dela Caransebeș *Dr. Miron E. Crislea*:

Iară — cât ne privește pe noi și țara noastră — se mai cere, ca să se facă înțelegere nu numai între țări, ci — după cuvântul Psalmistului: «*Pace trebuie să fie și în lăunțul zărilor tale și noroc în casele tale*» (Psalm 121-7), adică să se asigure pentru fiecare țară dreptul: a-și desvolta liber și neîmpedecat naționalitatea sa, dându-se sprijin puternic întru promovarea intereselor sale, spre binele său și al țării întregi și comune.

Acasă trebuie s'o prețindem sus și tare și noi, căci lii poporului român și în o parte din credința și înălțuirea noastră au fost viteji între cei mai viteji soldați ai monarhiei; și sute de mii de tineri români au sângerat pentru tron și patrie, nu ca să fie restrînși în libertate și în drepturile lor, nu ca să fie împedecați în căștigarea și în pînțele din pământurile pe care și viața lor și ei l-au aprăat, sau să fie chătruite desmoșteniți de avuții lor, ci ca chătruire și libertatea să li se lărgască, și să devie stăpâni liberi pe avuții lor atât material, cât și sufleteșce. Mai mult, decât

¹ Fapt. ad. c. v. 7.

² I. Cor. 10. 13.

³ Mat. 17. 20.

⁴ Eviel. 4. v. 16.

⁵ Ierih. 2. v. 5.

⁶ Sirach. 2. v. 11.

cu inasii jerfa vieții — nu știu — cum am putea dovedi loialitatea și credința noastră față de patrie! Toate câte le cerem, dorim să fie și spre înflorirea patriei.

In acest înțeles trebuie să așteptăm fie-ntr-o bună creștin mult dorita pace! Și întru că în fier bisericii noastre, poporul nostru, nu i s'ar face parte nici de astădată de dreptate, pe care de veacuri o nădăjduiește, — să se mângâie cu cuvintele Psalmistului, unde zice: «Când mă înmălești, mă îndreptez; și certarea ta aceasta mă va învâța» (Ps. XVII—30).

In urmăre să se silească din toate puterile ași îndrepta toate scâderile, greșelile, păcatele și patimele, ce le avem astăzi ca singuratici, cât și ca popor, întocmindu-și traiul, viața și faptele după poruncile și învățăturile Celu-Ce-S'a-Născut și pe care Tatăl l-a trimis în lume, ca să-l ascultăm.

In deosebi este o cerință de existență pentru noi, să înlocuim barm pe viltroz și înșelărie, deșănările, dușmăniile, ura, invidia, pisma și zăvălia, cari și în trecut au cauzat nenorocirile venite pe capul nostru. Să ne închiegăm rândurile, conduci de gândul de-a supune interesele noastre personale înaintea celui mai mare obiect și de a ne îngrijii nu numai de treburile proprii, ci și de cauza mare a poporului și a așezămintii lui și de tot ce-i poate asigura un viitor mai bun.

Și atunci — îndreptați, întârziți, sporivi la număr și putere, — ne vom face mai vrednici de ajutorul lui Dumnezeu, pusi în vedere celor-țe se tem de ei prin credința în Psalmistului unde zice, că «Celor drepti trebuie să le răsără iarăși lumina» (Ps. 96—11).

† Protopopul Ioan Bercan

Ziua de 21 Decembrie 1917 a fost pentru cercul protopopesc Coahalm o zi de mare jale. Atunci s'a înmormântat o nouă țestă a răboiului de azi, vrednicul protopop **Ioan Bercan**.

Veștea morții sale s'a lăfăit ca fulgerul în tot cercul protopopesc, producând o înfrățire ce nu se poate descrie. Ciopotele tuturor bisericilor din tract plângeau duios pe acela care fusese mângâierea noastră. Cosciugul transportat din spitalul din Sibiu, unde își dăduse nobilul suflet protopopul Ioan Bercan, — a fost așezat în Coahalm în 20 Decembrie 1917, unde în biserică gr-or. rom. era gătit catafalcul. Pe drumul dela gară până la biserică îl petreceau privirile înduioșătoare ale celor pe cari ieri altăieri îi mângâiasse, privirile «cârlăților» cari suspinau adănc pentru lovitura suferită. In biserică cumini de

brad și flori erau așezate pe cosciugul răposatului.

La 10 ore s'a început serviciul divin, condus de trimisul consistorial, părintele asesor consistorial **Lazar Triteanu**, asistat de 8 preoți din tract. Biserica era arhipănată și păzită de către asesorii răsunai. Străvate, ai judecătoreșii, și alți numeroși frunțați din oraș și jur.

La cetirea încoaselor prescrie pentru îngroparea preoților plănui a cuprins pe mulți ascultători, apoi o adăncă tăcere domnea în biserică. Numai glasul lui și pătrunzător al părintelui asesor, răsunai lui și dureros, urmat de suspinele tuturor. In numele P. V. Consistor II și la rămas bun dela pănsul părintele asesor Triteanu, care a arătat mentele multe ce și le-a căsădit vrednicul protopop Bercan pe terenul vieții bisericășii, școlare, fundacionale și sociale. A arătat în fine frumășă că și a fost moment mai însemnat în viața unei parohii la cerc protopop Bercan să nu fi luat parte, îndemnând pentru înfăptuirea lucrurilor bune și folositoare, de fundacionale și înfăptuirea binicii «Economia», ai cărei director executiv era, ridicarea poporului nostru la o treaptă mai înaltă morală, culturală și economică. Vorbirea a făcut o profundă întipărire asupra tuturor.

Predică a rostit și preotul I. Blaga din Jibert, iutându-și rămas bun în numele familiei, a preoților, a învățătorilor, și a comunelor bisericășii din tract. Pe tot l-a înduioșat ultimul rămas bun dela bătrânul său tată, preot văduv, și plânsul celor 3 orfani, rămași mici și fără mamă.

Sfârșindu-se predicile, cortegiul funebral se pune în mișcare spre cimiterul gr-or. român. Cerul era acoperit cu nori, din care cădea o ninsoare deasă, parță și natura ar fi jălit pe omul care a murit numai pentru ridicarea și ferirea celor mulți și fără sprijin. Străzile pe unde înainta conductul funebral erau pline de lume, un cor improvisat din preoți, învățători și cantori înmășă marșul funebral. In cimitir, lângă iubiții soției, a fost așezat, spre vecinică odihnă între suspinele tuturor, părintele năcăpilor, cum era numit protopopul Ioan Bercan. Inmormântarea vrednică ce i s'a făcut a fost adevăratul tribut de recunoștință a poporului nostru, care s'a îndepănat înmășă prescriele scripțurii: Aduceți-vă aminte de mai mari voștri, cari v'au grăt văduv cuvântul adevăraului.

Va odihni acum cel ce nu și-puta odihni în viața suferit de munca săvârșită în slujba celor pe cari i-a păstori.

Amințirea protopopului Ioan Bercan să fie vecinică între noi!

D. B.

Tratatul de pace dela Brest-Litovsk

Delegația din Ucraina. — Părerii deosebite. — Sfătuirii în Berlin. — Militarii și diplomații.

La începutul ședinței plene din 12 Ianuarie, prezidentul conțel **Czerwin**, in numele delegațiilor celor patru puteri aliate, s'a declarat că recunoaște delegația din Ucraina ca neofirmătoare și ca reprezentantă a **republicii populare independente** din Ucraina. Trăuză asemenea a recunoscut dreptul acestei delegații de a participa ca neatârnatore la tratativele de pace.

Budapesta, 14 Ian. Biroul de corespondența anunță din Brest-Litovsk: In mersul tratativelor de pace s'a desfășurat o mare discuție între secretarul de stat **Kühlmann** și **Czerwin** de-o parte, și între **Troțki** de alta parte. **Kühlmann** susține, că provinciile și popoarele deslipite de Rusia sânt acum îndreptățiți să ajungă la învoalvi și să-și rectifice hotarele. Delegatul rus, **Troțki**, este dimpotiv de părerea, că pentru a avea acești teritoriți marșeză voinea de a rămănea la Rusia sau a se desface de ea, însă adunările provinciale de acum nu sânt competente să hotărască, deoarece ele reprezintă numai o clasă privilegiată; hotărârea asupra soșii țării să se aducă prin votarea obiectivă. După aceasta s'a ivit deosebire de vederi și în chestiunea demobilizării. Germanii cer, ca

evacuarea să se facă numai după pace, când armata rusească este deplin demobilizată. Din contră, delegatul rus, **Troțki**, cere ca evacuarea să se înfăptuească pe proporție cu demobilizarea. Generalul **Hoffmann** respinge, după aceasta, dorința rusilor, ca germanii să se retragă din teritoriile ocupate și astfel să se facă votarea. S'a decis in urmă, ca delegații puterilor conțel, înainte de a face declarații noă, să discute situația.

Intrere reprezentanții diplomații și germani de o parte, și între **Hindenburg** și **Ludendorff** de alta parte, s'a produs un conflict în ceea ce privește **rectificarea grăniței germane** din punct de vedere militar, care cere asigurarea frontierelor de ost a Germaniei prin întinderea hotarului până la **Niemen** și **Narev**.

După «**Lokalanzeiger**», se știu sfătuirii importante în Berlin. Împăratul **Wilhelm** a primit in audiență pe **principiele moștenitor german**, pe **canceralul imperial**, pe subsecretarul și pe **ministrul de ost a Hindenburg** și pe **Ludendorff**. Se anunță, că punctul de vedere militar a ieșit biruitor asupra celui diplomatic.

Înștiințare

Cassa de asigurare a muncitorilor din cercul Nagyszeben, in temeiul ordonanței 4790/1917 M. E., face atenți și pe calea aceasta pe tot acei patroni industriași și de comerț, și de alte profesii înfrățite în lege, cari sânt îndatorăți conform articolului de lege XIX din 1907 să-și asigureze pentru cazuri de boală și nenorocire pe angajații lor, că fără considerarea la **împrejurarea anunțării la Cassă a acestor angajați**, să nu neglijeze a anunța de nou, cu blanchete date anume de Cassă, și in timp de 8 zile dela provocarea celui se va trimite pentru anunțarea tuturor angajaților obligați a fi introduși in aceste blanchete.

Cassa pune la dispoziție in mod grațuit blanchetele amintite.

Au să fie anunțări:

a) Lucrători, calfe, ucenici, servitori și servitoare, fără privire la mărimea sămăbriei lor;

b) Cei angajați in aceste profesii: funcționari, conducători, calfe de negustori, și in general angajații cu leală lunară sau anuală, sânt obligați la asigurare numai in cazul, când plata lor anuală nu trece peste 4800 coroane, sau nu trece peste 16 coroane pe zi.

Se pot asigura de bund voie: persoanele arătate sub punctul b), dacă plata lor nu este mai mare de 6000 coroane pe an, sau 20 cor. pe zi, și dacă de altfel nu sânt îndatorate să se asigure. Asemenea și persoanele amintite in §. 7 al art. de lege XIX din 1907.

Nagyszeben, la 10 Ianuarie 1918.

CASSA DE ASIGURARE a muncitorilor din cercul Nagyszeben.

Cărți și reviste

Colindă de Emanoil Suciu, învățător. Editura autorului. Tip. Arhidiecezană in Sibiu, 1917. Prețul 20 filieri. De vânzare in toate librăriile româneșii dela noi.

NOUȚĂȚI

In urma sfinții sărbătorii de Sămbătă, a **Botenului Donnatius**, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru nu apare până Marți, in 23 Ianuarie 1918.

Cătră cititori. Ziarul **Telegraful Român** intră, cu numărul de astăzi, in anul al 66-lea de existență.

Greutățile împreunate cu procurarea hârtiei și cu urecarea plății muncitorilor, au îndemnat toate gazețele să scumpească, mai mult sau mai puțin, prețul de abonament.

O cumpărată urcare a abonamentului s'a făcut și la foaia **Telegraful Român**.

In schimb, una din văzuințele de căpetenie a ziarului nostru va fi de a da in mâna cititorilor o lectură in forma îngrijită, și din ce in ce mai bună și mai instructivă.

Pe lângă apărarea intereselor bisericășii și ale neamului, in conformitate cu programul statorit de întemeetorul acestui organ, vom căuta să aducem știri și informațiuni obiective și de interes, înconjurând cuvintele de ură și de jăluiri neîndreptățite.

Cerem, in temeiul acesta, și pe mai departe binevoitorii sprijini al publicului cititor din orașele și satele noastre.

Redacția.

Nou comandant militar. Excelența Sa, generalul de infanterie **Teodor de Hord**, nou comandant militar al Sibului, a sosit Duminecă in orașul nostru pentru a-și corectura de husari honvezeci, conțelul **Ștefan Tisza**, pentru jinită bravura și servicii excelente in fața dușmanului, crucea pentru merite militare clasa a treia cu decorație de răboși și săbii.

Distincție. Maiestatea Sa a conferit colonelului comandant interin al unui regiment de husari honvezeci, conțelul **Ștefan Tisza**, pentru jinită bravura și servicii excelente in fața dușmanului, crucea pentru merite militare clasa a treia cu decorație de răboși și săbii.

Lista vîrșitorilor din comitatul nostru din anul 1918 conține numele următorilor notabili, cu suma dării (socotită simpla sau dublu) ce o plătesc: **Ioan St. Heria**, negustor in Săliște (2277 cor.); **Dr. Octavian Russu**, advocat in Sibiu (1477 cor.); **Dimitrie St. Heria**, negustor in Săliște (1179 cor.); **Dr. Vasile Generala**, Hord se află in campanie dela începutul răboiului. In timpul din urmă a comandat un grup de armată cu prilejul înaintării spre **Friau** și **Veneția**. In Noembrie 1917 a fost distins din partea **Monarhului** cu ordinul **Leopold** clasa I cu decorația de răboși și săbii.

Mersul răboiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului președinte

Raportul statului nostru major: Budapesta, 13 Ianuarie. (Of.) Frontul răzărătean: Armistițiu.

Frontul Italian: Pe ambele laturi dela Brenta s'a înțeles focul de artilerie din timp in timp.

Budapesta, 14 Ianuarie. (Of.) Nu s'a petrecut nici un eveniment de importanță.

Budapesta, 15 Ianuarie. (Of.) Intra Brenta și **Monte Periccia**, italienii după o pregătire de foc puternică și neînterupt au pornit la atac în două locuri. După două zile lupte de aproape și foarte vehemente, a izbucnit să pătrundă pe unele puncte in șanțurile noastre; dar prin contraatac l'am scos de-acolo. Linile de luptă, pe întreg teritoriul de stat, se află in posesiunea noastră. Dușmanul a suferit greș și pierderi. La cursul de jos al **Pavei**, lângă **Bressanin**, am oprit repede o înaintare dușmană.

Șeful statului major.

Raportul statului major german:

Berlin, 13 Ianuarie. (Marele cartier general). Frontul vestic: Grupul de armate al principelui de coroană **Rupprecht**: La ost și vest de **Armentieres**, precum și in partea dela **Lens** s'a desfășurat in cursul zilei o vie activitate engleză de artilerie, care in mod treacător, s'a redopteșit și în alte sectoare.

Grupul de armate al principelui moștenitor germanic a multe locuri din front activitate de urme. Detășamente mai tari franceze, care au înaintat spre recunoașterea nord de **Reims** in **Champagne** și la nordost de **Avoutcourt**, au fost respinse in

luptă deaproape. Spre sud de **Ornes** o întreprindere de-a noastră a dat ca rezultat câțiva prisionieri.

Grupul de armate al principelui **Albrecht** de **Württemberg**: Pe înălțimile răzărăte ale **Meusel** in **Voghesii** de mijloc activitate mai mare artileristică.

In numeroase lupte aeriene au fost nimicite ieri șase aeroplane și trei baloane captive dușmane.

Frontul răzărătean: Nimeni nou.

Frontul macedonean și italian: Situație neschimbată. Berlin, 14 Ianuarie. (Marele cartier general). Frontul vestic: Grupul de armate al principelui de coroană **Rupprecht**: In cursul zilei focul s'a mărginit mai mult la nepăcură dușmanului. Spre seară, in unele sectoare, cu deosebire pe ambele laturi dela **Lens**, focul a crescut. Detășamente de recunoașterea spre sud-vest de **Armentieres** și la nord de **Vacquerie** au pătruns in șanțurile engleze și au făcut prisionieri.

Grupul de armate al principelui moștenitor germanic și al principelui **Albrecht** de **Württemberg**: Afară de lupte de recunoașterea succese de ambele laturi dela **Jouvincourt** și pe malul sudic al **Meusei**, ziua a trecut fără întâmplări deosebite.

Frontul răzărătean: Nimeni nou.

Frontul macedonean: Spre vest de lacul **Ohrida**, la **Dobropolie** și la sud-vest de lacul **Doiran**, activitate de artilerie. Frontul italian: Situație neschimbată.

Ludendorff.

(872): Dr. Ioan Elekes, medic în Sebeșul săsesc (871); George Imbrăuș, inginer în Sibiu (784); Marcu Janina, profesor în Sibiu (708).

Pentru fondul zărilor. Din prilegiul căsătoriei sale cu doamna Sabina Zorca din Vlădeni, dl Ioan Trața, administrator parohial în Râșnov, a dăruit fondului zărilor, ca recompensă pentru amănuntul de cântărire, suma de Cor. 20. Entropia fundațiilor îi exprimă sincera mulțumiri.

Moartea unui episcop. Biserica reformată din Ardeal este în doliu: Episcopul său, Bela Kenessey, a înecat din viață, în etate de 59 de ani și în al ecelezului său, al episcopiei sale. Înmormântarea s'a făcut Sâmbătă, în 12 Ian. în Cluj. Prin moartea sa biserica reformată ardeleană pierde pe unul dintre bărbaiți să cei mai valoroși.

Concert, Sâmbătă, în 10 ianuarie n., se ține la *Unicam*, în Sibiu un concert al orchestrei militare în scop umanitar. Amănunte se pot citi pe afișe.

Post de primar. Pentru postul vacant de primar al Sibiului se publică concurs cu termenul de 26 Ianuarie 1918, la 12 ore din zi. Peștile a acest post este însumat cu mar de 6400 cor., bani de averie 1600 cor., adaos de 2000 cor. și adaoșele după anii de serviciu, conform regulamentului, — se înalțează către vicecomitetele comitatului nostru.

Abonament urcat la porană. Guvernul din Italia, unde abonamentul se conside lipsa de hârtie, a dat o ordonanță prin care se statorose prețurile minime pentru ziare și se micșorează numărul paginilor la toate gazetele. Începând cu anul nou 1918, conform ordonanței ministeriale, nici un ziar nu poate să fie însumat mai mult de 10 bani pe săptămână — în preț (de care 5 bani); abonamentele trebuie urcate cel puțin cu 10 lire în comparație cu abonamentele din anul 1917. Extensiunea gazetelor cotidiene se reduce la patru și la două pagini.

Moartea lui Teodor Ludovic Kosuth, elate de 73 de ani, fiul lui Ludovic Kosuth, Teodor Ludovic Kosuth, care a rămas credincios principiilor politice ale părintelui său și n'a primit înviațarea ce s'a făcut adeosori de a se înapoa în patria sa, în Ungaria.

Foale din Rusia se vinde în Cracovia. Organul lui Lenin și Troțki, Pravda (Adevărul) se vinde astăzi pe străzile din Cracovia. Foala, tipărită pe patru pagini, costă 20 de fileri.

Întreținutarea păleurilor ca nutrut. Primul următoarele det. Comanda Stațiunii Militare 1. și 7. din loc. Ca să putem întâmpina cu izbândă lipsa de nutreț, va trebui să producem, pe lângă toate sotiurile de surogate, și alte valori nouă de nutreț. *Paiele și produsele asemănătoare* se potriveș în deosbir spre acest scop. Prin deținutarea părților stricăcioase din materialele amintite, nutrețul acesta «se curățază», și părțile nutritoare dint'însele se pot mistui. Prin aceasta am câștigat o însemnată cantitate de nutreț. Se învită prin urmare toți economii, industriașii și a. ca. să încerce să facă din paiele de mătăs, să încerce «curățarea» aceasta; ear cu privire la ofetele lor, să cercă lajmurii mai de aproape la comanda plămuri (Platzkommando), în Strada Măcelariilor Nr. 29, până în 20 Ianuarie n. 1918.

Mulțumită. Ioan Fardul, și soția sa, **Mădălina Gota,** din Sâhodol, au donat bisericii noastre din Sâhodol: Ocetului mare, în preț de 50 cor. și Liturghierul, în preț de 20 cor. Pentru această faptă nobilă li se aduce și pe această cale cea mai caldă mulțumită. Bunul Dumnezeu să le răsplătească din mila Sa cea nemăsurată. Sâhodol, 26 Decembrie 1917. *Dimitrie Gota,* paroh ort. rom.

Reducere. Ministrul de comerț a cerut dela vicecomișii să raporteze: Se în pe teritoriul comitatului astfel de țarguri, care nu s'a deosebită însemnat, sau care în loc de două și trei zile s'ar putea înca într-o singură zi? Pe baza raportelor se va face o reducere în numărul țargurilor.

Spre luare aminte. Poliția orașului nostru face atenție pe proprietarii de case sau pe îngrijitorii caselor, că vor fi pedespiți amenda de 1-10 coroane, sau cu arest, dacă nu vor purta de grijă, ca zăpada de pe trotuarul casei lor să fie măturată în timp de două ore după în-

cetarea ninsorii; sau, în caz dacă ninsorea durează mai mult, nu vor îngrijii de măturatul zăpezii cei puțin de două ori pe săptămână până la 11 ore înainte de amăuz, și odată până la 4 ore d. a. Dacă a nins noaptea, zăpada are să fie măturată până la 6 ore și jumătate deminea. Când trotuarul este alunecos, trebuie presărat cu nisip, cenușă, sau cu crestrutură.

Sfârșit de a granată. În pădurea «Tomorec» a comunei Chezdi-Mărtinaș (în comit. Treiscaune) a fost aflat în răsun din Polana sârăci, Gheorghe Băescu, mort, căru cap și zăcribit. Părțile corpului erau grozav sfărâcate. Carne li atârna în bucăți de pe brațe, piept și picioare; pântecule li era spart. S'a crezut întâi, că Băescu va fi fost omorât de cineva; dar mai târziu s'a constatat, că o granată l'a sfărâmat atât de înfiorător. Este probabil, că nenorocitul a găsit în pădure granată, și neșterind cu dânsa a explodată și l-a omorât.

În amintirea iubitorilor răposăți. Cuceritul paroh emeritat, părintele *Gheorghe Boreza* din Viștea Jos, dăruștie în amintirea și întru vesnicia odihnă a sufletului iubitorilor săi părinți de pie memorie *Vasile și Bucura*, 20 cor. la «Fondul Episcopului Nicolae Popoa pentru masa învățătorilor meseriași». Pentru primos aduce sincere mulțumiri: *Victor Tordășianu*, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiului.

Contribuiri. Au mai contribuit în scopul clădirii sanatoriului de tuberculoși și altele: Oficiul proprietarilor din Sibiu 12 cor. 70 fil.; Iosif Sax, 4 cor.; Reuniunea ardeleană de științe naturale, în memoria medicului general de stat major Dr. Iuliu Pildner de Steinburg 200 cor.; 1/2 contribuiri benevole 40 cor. 40 fil. în restimpul din 4 până în 10 Ian. 1918. Direcția Casei de asigurare a muncitorilor din cercul sibian mulțumeste călduros tuturor contribuitorilor. Oferte se primesc la Casa de asigurare, în piața Zeughof, 5 și 6.

Numal cetățeni. În Rusia, ca odată defrauda pe timpul marelui revoluții, s'au desființat toate titlurile și deosebirea de clasă. Toți rușii se numesc astăzi «cetățeni ai republicii rusești», fără alte calificative obșnuite în țările civilizate.

Teatru cinematograf. Joi și Vineri, în 17 și 18 Ianuarie, se reprezintă la *Apollo*, în Strada Scheuș: *Omul pământului*, istoric-romantică în 3 părți. Sâmbătă și duminică în 1 și 2, în *Fata de lada*, dramă în 5 acte, în primul rol cu Emma Tomsen. Suplimente de tablouri dela secția de filme a cartierului de piesă. — În 25 și 26 Ianuarie: film nou în rolul prim cu Heny Porten.

Jerfie de sărbători pentru fundațiile zăriștilor

La apelul Epitropiei fundațiilor zăriștilor, adresat publicului român, în scopul recompensării obșnuitelor felicitări de sărbători, s'au făcut până la 31 Dec. v. 1917 următoarele contribuiri:

«Ajutorul», bancă, Șeica mare . . .	Cor. 10
«Albina», bancă, Sibiu . . .	» 30
Albu Romul, medic, Vinerea . . .	» 10
Andres, Dr. Alex., medic, Petrovoselo . . .	» 10
«Arieșana», bancă, Turda . . .	» 30
Bălan, Dr. Nic., prof., Sibiu . . .	» 5
Beu, Dr. Ilie, medic, Sibiu . . .	» 10
Borcia, Dr. Lucian, adv., Sibiu . . .	» 10
Bosnyak Petru, proprietar, Petrovoselo . . .	» 5
Broșu, Dr. Ioan, prof., Sibiu . . .	» 4
Costea, Dr. Octav., secretar, Sibiu . . .	» 10
Dan, Dr. Emil, adv., Sibiu . . .	» 10
Dema Ioan, propr., Petrovoselo	» 5
Dragomir, Dr. Silviu, prof., Sibiu	» 5
Fărcaș, Dr. Iosif, medic, Sibiu . . .	» 5
«Frații», bancă, Agnita . . .	» 10
Fruma, Dr. Ioan, advocat, Sibiu	» 10
Herța Conist, director, Sălșite . . .	» 10
Herța Mărioara, funcț. de bancă, Sălșite . . .	» 4
Iugere Ioan, funcț. de bancă Sălșite	» 10
Ioan Nicolae, asesor, Sibiu . . .	» 2
Klein Elisă, privatieră, Petrovoselo . . .	» 2
Lăpădat Achim, propr., Petrovoselo . . .	» 5
Lăpădatu, Ioan I., director, S. Sibiu	» 10
Lebu Alex., proprietar, Sibiu . . .	» 10
«Lumina», bancă, Sibiu . . .	» 20
Mihali, Dr. Teodor, deputat Dej	» 200
Mihu, Dr. Ioan, mare propr., Vinerea . . .	» 25
Muntean Ioachim, prof. Agnita	» 5
Neogoe Ioanichie, dir. de bancă, Petrovoselo . . .	» 10

Nistor Ioan, dir. de bancă, Șeica mare . . .	» 5
Păcălian Teodor, publicist, Sibiu	» 10
Petruiț Nic., func. de bancă, Sălșite . . .	» 4
Piso, Dr. Eug., adv., Sibiu . . .	» 5
Pod Iosif, proprietar, Petrovoselo	» 5
Popo Const., funcț. super, Sibiu	» 10
Popescu Dr. Gh., adv., Turda	» 20
Preocup Gavril, prof. Blaj . . .	» 10
Proca, Dr. Gh., asesor, Sibiu . . .	» 5
Pușcariu, Dr. Ilarion, arhim., Sibiu	» 20
Regman, Dr. Nic., referent școl., Petrovoselo . . .	» 4
Roșca Dr. Eus., arhim., Sibiu . . .	» 10
Roșca Dum., cassar, Sălșite . . .	» 10
Rusu, Dr. Octav., adv., Sibiu . . .	» 10
Sirbu Aurel, funcț. de bancă, Sibiu . . .	» 5
Sălșite . . .	» 5
Sora, Dr. Onisifor, adv., Sălșite	» 4
«Steaua», bancă, Petrovoselo	» 10
Stroia, Dr. Ioan, propotop, Sibiu	» 5
Triteanu Lazar, asesor, Sibiu . . .	» 5
Țintariu Gh., proprietar, Petrovoselo . . .	» 10
Vătașan Ioan, șef contabil, Sibiu	» 5
Verzar Emil, procurist, Sibiu . . .	» 6
Vesei Triu, propr., Petrovoselo	» 10
Vulcu Dumitru, director, Sibiu . . .	» 10

Anonim, Arad . . .	» 1
Babu Ioan, funcț. de bancă, Arad	» 1
Călcănean Arad, cons. cons., Arad	» 2
Chera Ioan, propr., Cermeiu . . .	» 5
Ciora Ioan, ref. cons., Arad . . .	» 5
Costa, Dr. Gh., cand. de preot, Sinteza . . .	» 3
Crășan Dim., funcț. de bancă, Șiria	» 5
Deac Nic., inv., Hundorf . . .	» 5
Holom Olivia, soție de adv., Ibașfalău . . .	» 5
Huber Silviu, funcț. de bancă, Pildner . . .	» 2
Lazar Cornel, dir. de tipogr., Arad	» 3
Lazar Iacob, prof., Arad . . .	» 3
Miclea, Dr. Sever, adv., Arad	» 5
Moldovan Iosif, dir. școlar, Arad	» 5
Moldovan Remus, funcț. de bancă, Arad . . .	» 4
Muscian Dim., cassar cons., Arad	» 10
Német, Dr. Ioan, adv., Arad	» 10
Nichin Gh., funcț. la «Concordia», Arad . . .	» 3
Nicolescu Petru, Ibașfalău	» 2
Papp Vas., adv., Arad . . .	» 5
Papp Gh., funcț. de bancă, Arad	» 3
Peculea Sabina, soție de locot., Ibașfalău . . .	» 4
Pintea Ioan, comerț. Arad . . .	» 4
Pocan Ștefan, preot, Coșgia mare	» 5
Popovici Ioan, cassar de bancă, Arad . . .	» 1
Raiacu Sava, dir., «Victoria», Arad	» 25
Simu Gh., propotop, Ibașfalău	» 5
Simu Lucrăția, soție de prof., Ibașfalău . . .	» 5
Simu Nica, Ibașfalău . . .	» 5
Suciu, Dr. Ioan, adv., Borșineu	» 5
Șioldea Elena, v. d. de colonel, Ibașfalău . . .	» 10
Tobias Octav., dir. de bancă, Ibașfalău . . .	» 10
Toma Lucian, cand. de preot, Cuvășgia . . .	» 1
Vasilion Petru, funcț. de bancă, Arad . . .	» 10

Achim Gheorghe, director, Seini	» 50
Arjocea Ioan, ospătar, Bocșomant.	» 50
«Boșoșana», bancă, Bocșomant.	» 50
Ciobanu Ioan, preot, Ciglean, (Seiagiu) Al., funcț. de bancă, Ciglean . . .	» 10
«Medias» . . .	» 3
Crețiu, Dr. Ioan, șefcontabil, Sibiu . . .	» 2

Crășan Iuliu, preot, Medias . . .	» 2
Dolorean Aur., întrepr., Bocșomant . . .	» 6
Gaspar Mih., propotop, Bocșomant . . .	» 6
Gyurkó, Dr. Ladis., adv., Jibou . . .	» 10
Măreșă Klara, propotop, Medias	» 50
Moldovan Ioan, propotop, Medias	» 2
Oprea, Dr. Aur., adv., Bocșomant . . .	» 10
Perran Ioachim, inv., Bocșomant . . .	» 5
Popo Emerit, director, Jibou . . .	» 10
Popovici Mih., cassar, Medias	» 2
Ristić Milan, farmacist, Bocșomant . . .	» 2
Roman, Dr. Dion, adv., Medias	» 5
Roșescu Iuliu, funcț. de bancă, Sibiu . . .	» 5
«Sămăntăna», bancă, Seini . . .	» 2
Vlăd, Dr. Aurel, adv., Orăștie . . .	» 15
Vlaicu Vas., funcț. de bancă Sibiu	» 5

Cor. 1098

De vânzare

se află Costume puțin purtate; 2 jachete de catifea (plüsch), una neagră, alta cafenie, vatare; precum și câteva bluze, ghețe și alte lucruri, în Sibiu, Piața mare Nr. 6, etajul II, la: Fernengel.

2-3 (292)

Leții private.

Având practică de mulți ani în institute, predau lecții de limba germană, franceză și română.

Dra Matilda Spech
Kleiner Ring Nr. 26, I.

A apărut

în editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciunile de dimineață; rugăciunile sfintei treimi; rugăciunea către Dumnezeu Fiul; Psalmul «Miluște-mă Dumnezeu!» etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciunile de seară; rugăciunea către Dumnezeu Tatăl; rugăciunea către născătorul de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii rugăciunea către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciunea la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format plicat, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preșiorul, profesorilor și invitațiilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau excederea cu ramburs, li s'a dă 20% rabat.

«Este o carte de rugăciune foarte corect pusatătoare nu numai pentru trubănișle sufletești ale ori cărui creștin, ci și ea dar la corăști, precum și pentru cășoții din reștoși, atât după cuprins, cât și după format și exterior.»

Vânzare de lemne de foc.

Vând și furnizez prompt lemne de foc, calitatea primă, și producție proprie, în cantități mari și mici,

cu prețurile zilei.

Certificate de furnizare am la îndemână.

Prenotări se pot face în Sibiu la:

Kincs Samuél și **Lieblieh Jenő**
Strada Turnescul Nr. 15. Strada Gusteriții Nr. 56.

Salamon Sámuel,

8-12 (270) producător și vânzător de lemne în Aranyosgyéres.